

N:o 106.

Kolmantenakolmatta Sunnuntaina Kolminaisuuden Päivästä.

Evank. Matt. 18: 23–35.

Silloin fariseukset menivät pitämään neuvoa, kuinka he Jeesuksen sanoissa solmeisivat. Ja he lähettivät hänen tykönsä heidän opetuslapsensa Herodianin kanssa, sanoen: Mestari, me tiedämme sinun totiseksi, ja sinä opetat Jumalan tien totuudessa, et myös tottele ketään; sillä et sinä katso ihmisten muotoa. Sano siis meille, kuinkas luulet? Sopiiko keisarille antaa veroa, taikka ei? Mutta koska Jeesus ymmärsi heidän pahuutensa, sanoi hän: mitä te ulkokullatut kiusaatte minua? Osottakaat minulle vero-raha. Niin he antoivat hänelle vero-raham. Ja hän sanoi heille: kenenkä on tämä kuva ja päällekirjoitus? He sanoivat hänelle: keisarin. Niin hän sanoi heille: antakaat keisarille, kuin keisarin ovat, ja Jumalalle, kuin Jumalan ovat. Ja koska he nämät kuulivat, ihmettelivät he, ja luopuivat hänestä, ja menivät pois.

Tässä evankeliumissa kuvataan meille, kuinka korkeaoppinen järki ja ihmisviisaus sopii yhteen jumalallisen viisauden kanssa ja kuinka se joutuu varsin häpeään tahtoessaan paraiten loistaa. Näin käy tässä fariseusten, jotka kuitenkin olivat parhaita ja ymmärtäväisimpiä ihmisiä juutalaisten keskuudessa, jonka kyllä todistivatkin. Mutta heidänkin viisautensa täytyi tulla hulluudeksi. He eivät voineet nuhdella Kristusta hänen saarnansa tähden eikä myöskään hänen töistään ja olisivat kuitenkin mielellänsä keksineet syyn hänen kuolettaakseen. Sen vuoksi luulivat he kaikkein taitavimmin saavansa hänet sanoista kiinni, kun esittivät hänelle kavalan kysymyksen, niin kavalan, ettei ihmisjärki kavalampaa olisi voinut keksiä. He sanoivat:

Mestari, me tiedämme sinun totiseksi, ja sinä opetat Jumalan tien totuudessa, et myös tottele ketään; sillä et sinä katso ihmisten muotoa. Sano siis meille, kuinkas luulet? Sopiiko keisarille antaa veroa, taikka ei? He ajattelivat näin: Nyt tahdomme

panna hänet ahtaalle, sillä hänen täytyy vastata joko kieltämällä tai myöntämällä. Jos hän myöntää, niin olemme hänet voittaneet, jos taas kieltää, on hän sittenkin kuolemaan vikapää. **Mestariksi** puhuttelemalla tahtoivat he pakottaa hänet vastaamaan suoraan, ja kun sanoivat: **me tiedämme sinun totiseksi**, huomauttavat häntä virastaan. Kuinka oli Kristus selviytyvä, sillä kaikki ovet olivat hänelle suljetut? Mutta siihen kuoppaan hän ei langennutkaan.

Eikö se ollut kavala syötti? Eivätkö he kyllin osoittaneet, että olivat viisaita ihmisiä? Kuinka hyvänsä Herra vastasikaan, oli hän joutuva ansaan. Olipa sekin varsin asianmukaista menettelyä, että ottivat Heroodeksen palvelijoita mukaansa. He tahtoivat kavaluudella päästä siihen, että Herra auttamattomasti sotkeutuisi asiaan. He ajattelivat: Maltappas, me pistämme hänet pussiin. Jos hän sanoo, ettei sovi, niin ovat saapuvilla Heroodeksen palvelijat, jotka tappavat hänen kapinoitsijana, koska hän asettuu vastustamaan Rooman kei-

saria. Jos hän taas sanoo sopivan, niin vastustaa hän juutalaisten vapautta, ja sitten me yllytämme kansan häntä vastaan. Juutalaiset tahtoivat nimittäin olla vapaata kansaa ja pitää omasukuista kuningasta, kuten heille Jumala Mooseksen kautta oli luvannut, joka sanoo viidennessä kirjassaan näin: Aseta sinun veljistäsi kuningas sinulles; et sinä saa muukalaista asettaa sinulles, joka ei sinun veljes ole, 5 Moos. 17: 15. He eivät muuta osanneet ajatella, kuin että tämä kuningaskunta oli pysyvä pystyssä oikean kuninkaan, Kristuksen, aikaan asti, niinkuin siitä patriarkka Jaakoppi oli ennustanut sanoen: **Ei valtikka ota pois Juudalta eikä lain opettaja hänen jalvoistansa, siihen asti kuin sankari tulee,** 1 Moos. 49: 10. Siksi Jumala valitsikin tämän kansan omakseen ja teki siitä kuningaskunnan, ainoastaan Kristuksen tähden. Heillä oli vielä muitakin lauseita, joiden mukaan heidän ei pitänyt palveleman ketään, sillä heidän piti olla päänä eikä häntänä, 5 Moos. 28: 13. näitä ja muitakin tämän kaltaisia lauseita teroittelivat fariseukset ja kirjanoppineet kansalle ja niihin myöskin vetosivat, samoin kuin nytkin on kansalle uskotettu ettei paavi voi erehtyä. He siis ajattelivat näin: Jos hän sanoo sopivan, niin pilkkaa hän Jumalata ja on jumalanpilkkaajana vikapää kuolemaan, kansan kivitettäväksi, sillä Jumala on luvannut ja vakuuttanut tälle kansalle vapauden, ja he ovatkin aina olleet Jumalan kansaa, vankeudessaakin ollessaan.

Mutta siihen aikaan ei heillä ollut mitään kuningaskuntaa, niinkuin ei nytkään, ja sen vuoksi vallitsi rahvaan keskuudessa suuri tyytymättömyys, nurina ja kapinahenki. Olihan kansalle opetettu laista, että heillä piti olla kuningas omaa sukua ja heimoa, kuten sanottu. Sen vuoksi he lakkaamatta kapinoivat vieraita kuninkaitaan ja esimiehiään vastaan, kunnes heitä ankarasti kuritettiin, jolloin mo-

ni henkensä menetti. Se tapahtui usein, sillä juutalaiset olivat uppiniskaista, hillitsemätöntä, jäykkää kansaa. Siitä syystä täytyi Roomalaisten, jotka tähän aikaan maata hallitsivat, pitää heitä tarkoin silmällä. He jakoivat maan neljään ruhtinaskuntaan ja asettivat kaikkiin paikkoihin ruhtinaita ja maaherroja, ettei kansa näin jaeltuna olisi niin pian voinut yhtyä ja nousta kapinaan, vaan että heidät sitä paremmin olisi voitu kukistaa, jos nousivat Rooman valtaa vastustamaan. Näin oli Pilaatus roomalaisten asettama maaherra Judeassa, Herodes tetrarkkana Galileassa, hänen veljensä Filipus samoin Ituraissa ja Trakoniitin maakunnassa sekä Lysanias tetrarkkana Abilenessa, kuten Luukas 3: 1 luettelee. Kaiken tarkoituksena oli juutalaisten aisoissa pitäminen. Sen vuoksi olivat juutalaiset kiukuissaan ja raivoissaan, varsinkin Kristuksen aikana, sillä he olisivat halusta pitäneet oman kuninkaan.

Tätä muistaen keksivät nyt fariseukset tämän tempun ja ajattelivat näin: Odotappas, roomalaiset tahtovat valtansa säilyttää. Jos hän kieltää kysymykseen, niin hakkauttaa maaherra paikalla häneltä pään poikki; jos hän taas myöntää, on hän nostattava rahvaan kimppuunsa, ja sitten vasta oikein saamme hänet käsiimme. Näin luulivat he mielestään saavansa kuoleman syyn Herraa vastaan tai ainakin hänen oppinsa ja työnsä halveksitukseksi kansan kesken.

Niinkuin juutalaiset nyt tässä tekevät, niin tapahtuu aina, että pääasia heitetään syrjään ja pidetään huolta muista tarpeettomista seikoista. Näinpä aprikoivat ja huolehtivat fariseukset tässä sitä, olivatko vapaita vai eivätkö, koska laissa ja Jumalan sanassa kirjoitettiin, ettei heidän pitänyt kenenkään muun kuin oman kuninkaansa alamaisia olla, ja nyt heidän kuitenkin täytyi Rooman keisaria totella. Heillä oli kirjoitettuna, kuinka heidän tuli kunnioittaa Jumalata ja rakastaa lähimmäis-

tään; sitä he eivät ota muistaaksensa vaan puuhaavat muissa asioissa. Heille oli luvattu että saisivat olla vapaa kansa, jos Jumalan sanan jälkeen tekivät. Mutta sen he jättävätkin tekemättä, ja tahtoivat yhtä kaikki olla vapaita ja omaa kuningasta pitää. Juuri niin mekin teemme, me tahdomme kristillistä vapautta nauttia arvellen: Kun kuvia raastamme tai olemme esivaltaa tottelematta, niin olemme kristittyjä, vaikka emme ollenkaan huolikkaan uskosta ja rakkaudesta.

Mutta mitäs Kristus tekee, kun fariseukset näin kavalasti käyvät hänen kimppuunsa? Hän solmii heidät omiin sanoihinsa ja juoniinsa, joilla he tahtoivat häntä pulaan panna; ei myönnä eikä kiellä, kuten evankelista kirjoittaa sanoen:

Mutta koska Jeesus ymmärsi heidän pahuutensa, sanoi hän: Mitä te ulkokullat kiusaatte minua? Osoittakaat minulle veroraha. Niin he annoit hänelle verorahan. Ja hän sanoi heille: Kenenkä on tämä kuva ja päällekirjoitus? He sanoit hänelle: Keisarin. Niin hän sanoi heille: Antakaat keisarille, kuin keisarin ovat, ja Jumalalle, kuin Jumalan ovat. Katsoppas, kuinka mestarillisesti Herra tässä käyttäytyy. Hän pyytää nähdäkseen verorahan ja kysyy kuvaa ja päällekirjoitusta. Kun he vastaavat sen olevan keisarin, päättää hän paikalla heidän olevan keisarin alamaisia, jolle heidän myöskin täytyi veroa suorittaa. Aivan kuin olisi sanonut: Koska olette päästäneet keisarin rahaa lyömään, niin on valta hänellä, ja oma syynne on, että keisari on teidän herranne. Mitä voivat he nyt tälle vastaukselle? Ihmetellen lähtivät he matkoihinsa. Luulivat taitavastikin hänen ansoihinsa saavansa, mutta heidän viisautensa ja taitonsa petti.

Tämä on meille lohdutukseksi kirjoitettu, jotta me Kristuksen uskovaiset tietäisimme omistavamme sellaisen viisauden, joka kai-

ken viisauden voittaa, ja sellaisen voiman ja vanhurskauden, johon ei mitään inhimillistä voimaa eikä vanhurskautta voida verrata, sillä Pyhää Henkeä vastaan ei mitkään neuvot auta. Kristukselta on meillä valta polkea synti jalkaimme alle ja tallata kuolema. Jos Kristus uskon kautta asuu meissä, niin meillä on se, joka sellaista meissä toimittaa. Mutta sitä ei tunnetta muulloin kuin kiusauksen hetkinä. Sen vuoksi kun sitä tarvitsen, tulee hän ja antaa minulle voimaa reippaasti voittamaan.

Me emme siis saa murehtia, että oppimme häviäisi ja häpeään joutuisi. Nouskoot vaan kaikki oppineet ja viisaat maailmassa Jumalan sanaa vastustamaan, koettakoot sitä leikkiä, niin hukassa ovat. He saattavat kyllä hyvästi haukkua ja pureskella sitä, niin että ihmisistä näyttää evankeliumi alakynteen joutuvan, mutta jos he sen kukistamista ottavat yrittääksensä, niin he varmasti joutuvat häpeään ja samaan satimeen, jolla itse aikoivat pyydystä. Sen näemme tästäkin evankeliumista ja useista esimerkeistä Paavalinkin elämässä. Varsinkin P. Stefanuksen historiasta käy meille selville, etteivät he raamattua oikein käyttäneet, jopa se, minkä siitä käyttivät, oli juuri heidän itsensä päälle kantamissa. Juutalaiset nimittäin soimasivat Stefanusta, että hän muka puhui temppeliä ja siis Jumalaa vastaan, joka oli käskenyt temppelin rakentamaan, Ap. Tek. 6 ja 7. he selittivät Raamattua aikoen sillä kukistaa ja voittaa hänet, mutta Stefanus, täynnä Pyhää Henkeä, osoitti heille selvällä Raamatun perusteella, ettei Jumala asu käsin tehdyissä temppeleissä. Daavid tahtoi rakentaa hänelle huoneen, mutta Herra ei sallinut. Mikä oli syynä? Se, että Jumala oli asunut kansansa keskuudessa jo kauvan ennen kuin Daavidia olikaan, kehnohan se Jumala olisi, joka asuntoa kaipaisi. Näinkin osoittaa Stefanus monella esimerkillä, ettei Jumala asu ihmisten tekeissä huoneissa. Mitä voivat nyt juutalaiset

tehdä, kun näkivät omassa tekstissään selvänä sen, jota Stefanusta vastaan tahtoivat käyttää.

Näin täytyy kukistua ja häpeään joutua kaikkein, jotka asettuvat Jumalallista viisautta ja sanaa vastaan. Ei siis tarvitse kenenkään peljätä, vaikka kaikki maailman viisaus ja valta nousisi evankeliumia vastaan, vaikkapa sitä vereenkin koetettaisiin tukeuttaa. Mitä enemmän nimittäin verta vuodatetaan, sitä enemmän tulee kristityitä; kristitty veri, sanoo Tertullianus, on siemen, josta kristityitä kasvaa. Perkeleen täytyy hukkuu kristittyjen vereen, joten ei siis siitä keinosta mitään apua ole, että evankeliumia väkivallalla koetetaan tukauttaa. Evankeliumin laita on kuin palmupuun, joka ponnistaikse vastaan, vaikka kuinka paljon sille painoa pantaisiin; varsinkin jos siitä jokin kannatin tehdään, niin ei se myötää mitään painoa vaan ponnistaa sitä vastaan. Sellainen on evankeliuminkin luonto; mitä enemmän sitä vastustellaan, sitä voimallisemmasti se leviää, ja sitä korkeammalle se kohoaa.

Ei siis meidän tule peljätä väkivaltaa, vaan onnea ja hyviä päiviä tulee meidän peljätä, sillä ne voivat meitä enemmän vahingoittaa kuin vaiva ja vaino. Meidän ei tule myöskään peljätä maailman viisautta ja oppia, sillä ne eivät voi meitä vahingoittaa. Niin, mitä enemmän maailman viisaus rupeaa totuutta vastustamaan, sitä puhtaammaksi ja selveemmäksi totuus tulee. Evankeliumille ei siis voi mitään parempaa tapahtua, kuin että maailma karkaa väkivallalla ja viisaudella sen kimppuun. Mitä enemmän omatuntoni, synti ja perkele minua ahdistavat, sitä vahvemmaksi tulee vanhurskauteni. Sillä synnit, jotka minua painavat, tuottavat minulle vaivan, ja niin on minun yhä kiivaammin pakeneminen Jumalan turviin rukouksilla ja avuksihuutamisella. Näin tulee minun uskoni ja vanhurskauteni aina vahvemmaksi ja vahvemmaksi. Sitä

P. Paavali tarkoittaa, kun 2 Kor. 12: 9 sanoo: **Jumalan voima on heikoissa väkevä.** Koska siis meillä on sellainen tavara, joka kiusauksesta ja vastoinkäymisestä vahvistuu, niin ei meidän tarvitse peljätä vaan olla hyvällä mielellä ja murheessa iloita, kuten P. Paavali Room. 5: 3 sanoo. Näin apostolitkin tekivät, jotka **menit iloiten pois raadin edestä, että he olit mahdolliset pilkkaa kärsimään Kristuksen nimen tähden,** Ap. Tek. 5: 41. Jos perkele olisi viisas ja pysyisi ääneti sekä antaisi evankeliumia saarnata, niin kärsisi hän vähemmän vahinkoa, sillä kun evankeliumia ei ahdisteta, niin se ruostuu eikä saa mitään tilaisuutta ilmi tuoda valtaansa ja voimaansa.

Näin mekin olemme täällä vielä rauhassa kenenkään ahdistamatta ja pysymme sen vuoksi entisellämme, vieläpä tulemme paremmiksikin. Vaikka jotkut vastustajamme meitä kirjoituksilla hätyyttävät, niin se koskee harvoihin meistä. Kirjoituksillaan meitä vastaan ovat he ainoastaan sen aikaan saaneet, että ovat tulen sytyttäneet, mutta jos olisivat meidät valkeaan viskanneet ja meitä ruoskineet, niin olisipa totisesti meitä kristityitä enemmän.

Meillä on siis tässä se lohdutus, että kun meitä ahdistetaan, on Kristus meissä ja saa voiton meidän kauttamme; niin lähellä on Kristus meitä, että aina voitamme hänen kauttansa, kun olemme Kristuksessa. Jos meitä vastoinkäymiset eivät kohtaa, ei hän tee sitä, mutta jos meitä hätyytetään ja sorretaan, on hän läsnä ja saattaa kaikki vihollisemme häpeään.

Tässä on meillä myöskin opittavana, että ne, jotka ovat muita ihmisiä etevämmät, viisaampia, mahtavampia ja erityisesti lahjakkaita sekä ymmärryksen, luonnon että onnen puolesta, jotka ovat nerokkaampia, oppineempia ja ymmärtäväisempiä kuin muut, jotka osaavat hyvästi puhua ja kykenevät toisia ih-

misiä johtamaan ja jotka osaavat kaikkea parhaiten hallita ja järjestää, ne juuri enimmänsä vastustavat Jumalata ja uskoa ja luottavat enemmän omaan voimaansa ja järkeensä kuin Jumalaan. Myrkytetty luonto johdattaa nimitäin heitä siihen, etteivät voi eivätkä tahdo oikein näitä lahjoja käyttää lähimmäisensä hyväksi ja hyödyksi, sillä lahjoihinsa luottaen yrittävät he milloin sitä milloin tätä saavuttaa eivätkä ajattele, että siihenkin tarvitsevat Jumalan apua ja voimaa. Näin tässäkin fariseukset ja kirjanoppineet tekevät, jotka aivan varmaan luulivat saavansa Herran koukkuihinsa, kun tällä tavalla häntä hätyyttivät; heidän mielestään oli hänen mahdotonta päästä tästä paulasta, vaikka olisi myöntänyt taikka kieltänyt.

Katsos nyt, kuinka kavala ja kiero ihmisluonto on, sillä tässä se on mielestäni sattuvasi kuvattuna. Eihän ihmisessä ole mitään muuta kuin pahuutta, valhetta ja petosta, kavaluutta ja turmelusta; eipä olekaan ihminen luonnostaan muuta kuin valehtelija, kuten Ps. 116: 11 sanoo. Ei kehenkään ihmiseen ole missään luottamista. Älä suinkaan luule, että kukaan lausuu sinulle yhdenkään toden sanan, sillä ihminen valehtelee mitä ikänänsä puhuu. Kuinka niin? Lähde on, näetkös, paha, se on: sydän ei ole hyvä, ja sen vuoksi eivät ojatkaan ole hyviä. Siinäpä onkin syy, miksi Herra välistä sanoo ihmisiä **käärmeiksi ja kyykäärmetten sikiöiksi**, Matt. 12: 34. Kyläpä se on korea arvonimi ihmiselle. Astukoonpa vieläkin joku kerskaamaan hurskautaan, voimistaan ja vapaasta tahdostaan. Joku saattaa kyllä maailman edessä olla kiiltävän kaunis, hurskas ja pyhä, mutta hänessä ei kuitenkaan muuta ole kuin käärmeitä ja kyykäärmetten sikiöitä, ja kaikkein enimmänsä juuri kunnioitetuissa, arvokkaissa, ymmärtävissä ja viisaissa ihmisissä. Jos luet kaikki kreikkalaisten, juutalaisten ja roomalaisten

historiat kannesta kanteen, niin saat havaita, että kaikkein parhaimmat ja viisaimmat ruhtinaat, joiden hallitusta ihmiset suuresti ovat kiittäneet, eivät Jumalasta ole mitään välittäneet. He ovat ainoastaan itseensä luottaneet eivätkä muka Jumalan voimasta mitään aikaan saaneet.

Tästä seuraa, että mitä taitamattomampi joku on maailman edessä, sitä vähemmin tekee hän Jumalata vastaan. Ne taasen, jotka maailman silmissä ovat etevä ja jonakin pitehtään, ne pettävät ja valehtelevat enemmän kuin muut eivätkä luule näin petollisesti ja kavalasti menetellessään kenenkään huomaavan heidän juoniaan ja konnuuttaan. Totta on, että he voivat mestarillisesti peitellä itseään, mutta sittenkin näkee Pyhä Henki tarkasti ja hän tuntee heidät perustusta myöten. Siitä syystä sanoo Raamattu usein tuollaisia veitikoita ja lopeuroiksi, susiksi, karhuiksi, sioiksi ja metsän pedoiksi, koska nekin raivoavat ja kavaluudellaan pyytävät kaikkia hampaisiinsa saada ja niellä. Sitä paitsi olikin Vanhassa testamentissa juutalaisilta kielletty syömästä muutamia eläimiä niiden saastaisuuden vuoksi, esimerkiksi tässä lueteltuja ja muitakin, juuri siitä syystä, että heillä olisi kuvaus ja osoitus siitä, kuinka muutamia ihmisiä, vaikka ovatkin väkeviä, mahtavia, rikkaita, taitavia, oppineita, ymmärtäväisiä ja viisaita, tulee välttää ja paeta kuin jotakin saastaista, sillä he ovat sellaisia ihmisiä, jotka toisia viettelevät ja pettävät ulkoloistollaan, vallallaan ja viisaudellaan. Heidä ei pidetä sellaisina eikä sellaisiksi ihmisiksi luulla, jotka tarkoittaisivat tai tekisivät jotakin paha. Sen vuoksi ei pidä ollenkaan luottaa tahi uskaltaa yhteenkään ihmiseen. Älä usko ketään, jokainen pettää sinua, milloin vaan saattaa; jos häneen uskallat, olet Jumalaa vastaan, ettes Jumalaan uskalla. Näinhän on kirjoitettu Jer. 17: 5, 7: **Kirottu olkoon se mies, joka luottaa itsensä ihmi-**

seen; mutta se mies on siunattu joka luottaa Herraan.

Nyt saattaisi joku sanoa: Mitenkäs sitten maailmassa selvitään? Täytyyhän toisen toisensa kanssa seurustella ja asioida, sillä kuinka muuten ihmiselämässä toimeen tultaisiin? Täytyyhän meidän ostaa, myydä ja kaupata tavaroitamme ihmisille. Ellei nyt kukaan saa uskoa eikä luottaa kehenkään, niin täytyy ihmisten kaupan tykkänään hävitä. Vastaus: Totta on, että toisen täytyy toisen kanssa asioida ja tarvitsemme toistemme apua, mutta minä tarkoitan sitä, että pitäisit kaikki asioimisesi ihmisten kanssa, olkoon myymistä tai ostamista, epäluotettavana, johon ei uskoa voi perustaa eikä mitään rakentaa. On nimittäin varma, että jos luotat johonkuhun ihmiseen, niin olet jo petetty, sillä ihmisluonto semmoisenaan ei voi muuta kuin valehdella ja pettää. Ihmisessä on kaikki epäluotettavaa, hänen sanansa ja työnsä ovat pelkkää häälyväisyyttä, usko pois.

Meidän tulee siis panna kaiken uskalluksemme ainoastaan Jumalaan ja sanoa: Oi Herra, sinä olet minun elämäni, sieluni ja ruumiini, hallitse ja järjestä minun kotini ja kontuni ja kaikki omaisuuteni jumalallisen tahtosi jälkeen, sillä sinuun minä uskon, sinuun minä luotan; sinä et ole minua hylkäävä vaarallisessa kaupassani tuon tai tämän ihmisen kanssa, sillä minä en luota ihmiseen. Jos sen minulle hyväksi näet, niin tee hän uskolliseksi minua kohtaan, vaan ellet pidä sitä minulle hyödyllisenä, niin älä anna hänen olla minulle uskollisen. Siihen hyvin tydyn, sinun tahtos tapahtukoon.

Mutta heti kun ajattelet: Kauppias on hurskas mies ja uskollinen, minä olen varma, ettei hän ole pettävä minua, niin olet sinä jo langennut uskosta pois, kumartanut matoa ja luottanut valehtelijaan. Jos siis jonkun ihmi-

sen kanssa asioitset, niin ajattele vaan reippaasti: Jos hän on uskollinen, on hyvä; ellei, niin Jumalan nimessä, olkoon menneeksi, hän ei kuitenkaan voi muuta kuin valhetella ja pettää; minä jätän kaikki Jumalan huomaan, hän on hyvin tekevä.

Tuollaisesta väärästä ja jumalattomasta ihmisiin perustetusta luottamuksesta on sekin vahinko johtunut kristikunnallemme, että pyhiä on ruvettu palvelemaan ja kunnioittamaan, josta kristillinen seurakunta, se on: totisten uskovaisten joukko, on kärsinyt sangen suurta haittaa ja häviötä. Mitäpä tuo pyhain palveleminen ja kumartaminen muuta on kuin ihan perkeleen vehkeitä? Siihenhän on tultu näin ajatellen: Tämä mies on ollut pyhä, näin on hän puhunut, näin tehnyt, sentähden tahdomme häntä seurata sekä opettaa ja tehdä myöskin samoin. Hieronymus, Augustinus, Gregorius ovat niin sanoneet, sen vuoksi tahdon uskoa sen oikeaksi. Fransiskus, Benediktus, Dominikus, Bernhardus ovat näin eläneet, tuota ja tätä tehneet, sen tähden tahdon minäkin elää ja tehdä heidän tavallaan. Onpa Augustinuskintällä tavalla eläen tullut autuaaksi. Voi suurta, pohjatonta viheliäisyyttä, pelkkää valhetta ja ihmisunelmaa se on; eihän tässä sanallakaan mainita Kristusta eikä hänen sanaansa; tuo on kaikki pelkkää ihmisorua. Palasiksi repisin P. Augustinuksen ohjesäännön, jos tietäisin hänen sen laatineen siinä tarkoituksessa, että sen kautta autuaaksi tulisi. Niin sokea ja hullu on järki, että hyväksyy varjon ja kuvajaisen, vaikka kuitenkin autuuden asiassa Jumalan sanan yksin tulee olla perustuksena. Jos vaikka Herodes, Pilaatus, Kaifas ja Hannas saarnaisivat evankeliumia, tulisi minun ottaa siitä vaarin. Toisaalta taas vaikka nuo pyhinä pidetyt nousisivat kuolleista ja saarnaisivat valhetta ohjesäännöistä, kaapuista, kaljupäistä, juhlamenoista ja muista ihmiskeksinnöistä, niin en saisi heitä hyväksyä. Eihän tässä pidä kat-

sottaman persooniin vaan siihen, mitä he saarnaavat.

Joku voisi sanoa: Katsoppas vaan, sinä näemmä tahdot olla viisaampi kuin isät ja pyhät, kuin koko maailman kaikki piispat ja ruhtinaat? Kaukana siitä. Minä en tahdo olla heitä viisaampi, mutta totena pysyy: Mahdotonta on, että se mikä maailman edessä on viisasta, oppinutta, suurta, kaunista, mahtavaa ja voimallista, pitäisi yhtä Jumalan sanan kanssa. Onhan Jumala niin järjestyntä että näitten pitää aina evankeliumia vainoovan; elleivät he olisi sellaista joukkoa, ei evankeliumi olisi päässyt näin loistoisaan voittoon. Rooman keisarit Hadriaanus, Trajaanus, Dioklatiaanus olivat mitä viisaimpia kuninkaita, hallitsivat sangen jalosti, niin että koko maailma kiitti heidän hallitustaan. Kuitenkin vainosivat he evankeliumia, kun eivät voineet kärsiä totuutta. Samoin luemme myöskin juutalaisten kuninkaista, Aahaksesta ja muista, jotka hyvin hallitsivat, että he katsoivat ylön Jumalan sanan ja menettelivät vastoin Jumalata. Tähän aikaan ei ole meillä ollut yhtään sellaista keisaria eikä ruhtinasta eikä muutaakaan miestä, joita voitaisiin heihin verrata. Mutta tässä täytyy sen toteen käydä, että Jumala tahtoo **tyhmän saarnan kautta tämän maailman viisauden häpeään saattaa**, kuten P. Paavali 1 Kor. 1: 21 sanoo.

Tätä kaikkea on meille tässä evankeliumissa osoitettu, joka kyllä näyttää vähäpätöiseltä ja yksinkertaiselta, mutta sisältää äärettömän paljon mieleen pantavaa. Mutta kuinka saattaa Herra ymmälle fariseukset, jotka näyttivät hänelle verorahan ja vastasivat, että kuva ja allekirjoitus oli keisarin? Evankelista kertoo hänen näin vastanneen:

Antakaat keisarille, kuin keisarin ovat, ja Jumalalle, kuin Jumalan ovat. Vaikka he eivät olisi sitä Herralta ansainneet, opettaa hän heille kuitenkin oikean tien. Näillä sa-

noilla hän sitä paitsi vahvistaa maallisen miehen. He luulivat hänen tuomitsevan keisarin ja puhuvan häntä vastaan, mutta hän ei tee sitä, vaan kiittää maallista esivaltaa ja käskee heidän sille antamaan, mitä sille kuuluu. Tällä hän tarkoittaa, että esivalta, ruhtinaat ja herrat ovat paikallaan hyviä olemassa ja että meidän täytyy olla heille kuuliaisia, olkoot he keitä ja minkäkaltaisia tahansa. Me emme saa kysyä, onko hallitus ja esivalta oikeudella vai vääryydellä valtansa saanut, sillä korkein hallitus on joka tapauksessa hyvä, koska **se on Jumalalta sääetty ja asetettu**. Sinä et saa soimata esivaltaa, vaikka ruhtinaat ja hirmuhallitsijat välistä sortaisivatkin käyttäen väärin valtansa, jonka Jumalalta ovat saaneet. Heidän täytyy kyllä siitä tili tehdä. Ei asia siltä paha ole, vaikka sitä väärin käytetään, kun se on hyvä itsessään. Kultaiset vitjat ovat hyvät, eikä ne siltä pahe- ne, vaikka joku porttokin niitä kaulassaan kantaisi; tai jos joku niillä minun silmäni turmelisi, niin ei minun sovi niitä vitjoja syyttää. Ei suinkaan.

Näin on myös ruhtinasten valta käsitettävä. Jos ruhtinas käyttää valtaansa väärin, niin en sen vuoksi saa häntä vihata, en myöskään häntä kostaa enkä rangaista. Hänelle pitää olla kuuliainen ainoastaan Jumalan tähden, sillä hän on Jumalan sijainen. Verottakoot he kuinka raskaasti tahansa, täytyy heitä totella ja kärsiä kaikki Jumalan tähden. Tekevätkös oikein tai väärin, siitä saavat palkan aikanaan. Jos siis esivalta riistää sinulta tavarasi, henkesi ja elämäsi ja mitä sinulla on, niin sano: Ne annan mielelläni, tunnustan teidät herroikseni, tahdon mielelläni olla teille kuuliainen; käytäkää vaan Jumalalta saatua valtaanne joko hyvin tai huonosti, itse siitä vastaatte.

Mutta entä jos he tahtovat meiltä evankeliumin ottaa pois tai kieltää sitä saarnaamasta? Sano silloin: Evankeliumia ja Jumalan sanaa en tahdo teille antaa, sen yli ei teillä ole mi-

tään valtaa, sillä teidän hallituksenne on ajallinen ja maallisia tavaroita koskeva hallitus, vaan evankeliumi on hengellinen, taivaallinen tavara. Älkää siis ulostuttako valtaanne evankeliumiin ja Jumalan sanaan. Me siis tunnustamme keisarin ajallisten tavarain vaan emme Jumalan sanan Herraksi; sitä emme tahdo antaa itseltämme riistää, sillä se on Jumalan voima, **jota helvetin portitkaan ei pidä voitaman**, Matt. 16: 18.

Sen vuoksi asettaa Herra sopivasti yhteen nämä kaksi asiata tehden niiden välillä erotuksen tuolla lauseella: Antakaat keisarille, kuin keisarin ovat, ja Jumalalle, kuin Jumalan ovat. Jumalalle kuuluu se kunnia, että pidän häntä totisena, kaikkivaltiaana ja viisaana Jumalana ja omistan hänelle kaiken hyvän, mitä mainita taidetaan. Vaikka en antaisikaan hänelle tätä kunniaa, on se hänellä sittenkin, sillä se ei enene eikä vähene sinun kunnioittamisestasi. Mutta minussa on hän totinen, kaikkivaltias ja viisas, jos vaan pidän ja uskon hänen semmoisena, joksi hän itsensä julistaa. Keisarille taasen ja esivallalle kuuluu alamaisuus, tulli, vero ja kuuliaisuus. Jumala vaatii sydämen, esivalta ruumiin ja tavarain, joita se Jumalan sijaisena hallitsee. Tätä puhuu P. Paavali varsin kauniisti ja selvästi Room. 13: 1-7 seuraavin sanoin:

Jokainen olkoon esivallalle, jolla valta on, alamainen, sillä ei esivalta ole muutoin kuin Jumalalta. Ne vallat, jotka ovat, Jumalalta ne säätyt ovat. Sentähden jokainen

kuin itsensä esivaltaa vastaan asettaa, se on Jumalan säätyä vastaan. Mutta ne jotka vastaan ovat, saavat tuomion päällensä. Sillä ne jotka vallan päällä ovat, ei ole hyvin-tekijöille, vaan pahoille pelvoksi. Elles tahdo esivaltaa peljätä, niin tee hyvää ja sinä saat häneltä kiitoksen. Sillä hän on Jumalan palvelija sinun hyväksesi. Vaan jos sinä pahaa teet, niin pelkää, sillä ei hän miekkaa hukkaan kannan; sillä hän on Jumalan palvelija ja kostaja sille rangaistukseksi, joka pahaa tekee. Sentähden tulee alamainen olla, ei ainoastaan vihan tähden, vaan myös omantunnon tähden. Sillä sentähden te myös veron maksatte, sillä he ovat Jumalan palvelijat, joitten senkaltaisista tulee lukua pitää. Niin antakaat siis kaikille, mitä te velvolliset olette; sille vero, jolle vero tulee, sille tulli, jolle tulli tulee; sille pelko, jolle pelko tulee; sille kunnia, jolle kunnia tulee.

Senpätähden he ovatkin Jumalan asettamat, että pitäisivät yllä yhteistä rauhaa, jota ei kaiken maailmankaan tavaralla voitaisi hankkia. Me olemme nyt vähän talonpoikaiskapi-nasta saaneet kokea, mitä vahinkoa, kurjuutta ja sydämen haikeutta rauhattomuus ja kapina myötään tuo maakunnille. Suokoon Jumala, että se tähän jo olisi päättynyt, ettei meidän enempää tarvitsisi onnettomuutta nähdä. Olkoon tämä kylliksi tästä evankeliumista. Maallisesta esivallasta olemme kirjoittaneet erityisen kirjasen, jonka kukin haluava lukekoon, sillä siinä löytää hän laveamman selityksen. Amen.